

Toelichting IenM op de reacties van de internetconsultatie Wijziging Wet Rijonderricht Motorrijtuigen 1993

Internetconsultatie van 20 mei t/m 17 juni 2014

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft het ontwerp wetsvoorstel "Wijziging Wet Rijonderricht Motorrijtuigen 1993" (hierna: WRM 1993) en onderliggende regelgeving, in de periode van 20 mei tot en met 17 juni 2014, opengesteld voor openbare internetconsultatie. In ontwerpvoorstel tot wijziging WRM 1993 zijn aanpassingen voorgesteld die zijn gebaseerd op de evaluatie WRM 1993 uit 2009, op gewijzigde inzichten met betrekking tot de nascholing van beroepschauffeurs, op de wens om de ILT aan te wijzen als handhavende instantie en op ervaringen uit de praktijk.

Doel van deze consultatie was burgers en bedrijven te informeren over de in voorbereiding zijnde regelgeving en hen de gelegenheid te bieden een reactie te geven op het ontwerp wetsvoorstel en onderliggende regelgeving. Doelgroepen die door de regelgeving worden geraakt zijn rijinstructeurs, transportbedrijven die praktische nascholing door eigen personeel laten uitvoeren en chauffeurs die een PTN-certificaat hebben.

Onderstaand volgt een samenvatting van de ingediende reacties.

Inhoud

De consultatie heeft 67 reacties opgeleverd, waarvan 40 openbaar. Alle reacties zijn afkomstig van de betrokken sector, waaronder bedrijven (rijschoolhouders, opleidingscentra) en 6 brancheorganisaties. Een aantal reacties (8) is zeer uitgebreid.

Belangstellenden konden bij hun reactie het gehele ontwerp van het wetsvoorstel en de overige conceptregelingen betrekken. Opvallend is dat een groot deel van de commentaren op het wetsvoorstel niet zozeer betrekking heeft op de voorgestelde wijzigingen, maar op eerdere wetgeving. Genoemde punten, zoals de problematiek rond praktische bijscholing, de mogelijkheid dat een rijinstructeur zijn WRM bevoegdheid kan verliezen na onvoldoende bijscholing, en maatregelen om de kwaliteit van de rijschoolbranche te verbeteren, zijn bij de invoering daarvan reeds besproken. Volledigheidshalve wordt hierbij vermeld dat deze punten niet ter discussie staan en dan ook geen wijziging ondergaan. Verwezen wordt naar de bijbehorende Kamerstukken:

- Kamerbrief Evaluatie Wet Rijonderricht Motorrijtuigen (IENM/BSK-2013/117289)
- Kamerbrief Toezegging tijdens AO Wegverkeer en Verkeersveiligheid van 21 mei jl. (IENM/BSK-2013/125854).

Reacties op de ontwerpwijzigingen WRM 1993

In het ontwerpvoorstel zijn zeven wijzigingen te onderscheiden:

1. Minder praktijkbegeleiding: één voldoende eerste praktijkbeoordeling is genoeg;
2. Meer tijd voor het regelen van vervanging voor de rijschool bij ongeldig verklaren van pas na een onvoldoende laatste praktijkbeoordeling. De huidige termijn van zeven dagen wordt verlengd naar acht weken, zodat de leerlingen van de betrokken rijinstructeur niet worden gedupeerd omdat een rijinstructeur in deze 7 dagen geen vervanging voor reeds geplande rijlessen kan garanderen. Ook krijgt een rijinstructeur de kans om binnen de periode van 8 weken zijn volledige herintreders traject bij exameninstituut IBKI af te leggen;
3. Het herintreders traject wordt qua exameninhoud praktijkgericht;
4. ILT wordt aangewezen als handhavende instantie;
5. Uitzondering PTN-ers van de werkingssfeer van de WRM;
6. Een verplichting om een certificaat waarvan de geldigheid is geëindigd door het verstrijken van de tijd aangetekend retour te zenden aan het instituut. Dit met het oog op het voorkomen van fraude met verlopen certificaten. De WRM 1993 verplicht nu slechts tot terugzending indien het certificaat ongeldig is verklaard;
7. Het schrappen van de "maatregelen vakbekwaamheid" (hoofdstuk V van de WRM 1993). In plaats daarvan wordt voorgesteld dat een certificaat ongeldig wordt verklaard op het moment dat het rijbewijs van de instructeur in kwestie ongeldig wordt verklaard.

Het merendeel van de respondenten heeft kritische op- en aanmerkingen op één of meerdere aspecten van de voorgestelde wijziging. De belangrijkste inhoudelijke reacties op de voorgestelde wetswijziging zijn:

Ad 1: 10 Reacties.

Een overgrote meerderheid hiervan is het eens met het afschaffen van de tweede praktijkbeoordeling. Eén respondent wijst op het belang van de objectiviteit van IBKI bij de praktijkbeoordeling.

Toelichting IenM m.b.t. belang van de objectiviteit van IBKI.

Rijksgecommitteerden

Bij het IBKI wordt door IenM voor de examenlijn Wet Rijonderricht Motorrijtuigen '93 (WRM) gebruik gemaakt van de bevindingen van de door de minister aangestelde Rijksgecommitteerden WRM. De inzet van rijksgecommitteerden is verankerd in de wet.

De gecommitteerde ziet toe op de naleving van het vigerende examenreglement en is bevoegd alle gebeurtenissen en beraadslagingen met betrekking tot het examen en/of de toets bij te wonen. De bevindingen van de rijksgecommitteerden worden in verschillende vormen (jaarverslag, afzonderlijke rapportages) aan het ZBO en de Minister ter beschikking gesteld. De Minister betreft de toezichtbevindingen van de rijksgecommitteerden in de oordeelsvorming over de jaarstukken.

Commissie van Advies

Door IBKI is per 1 juli 2014 een bezwarencommissie als 'opvolger' van de Commissie van Beroep ingesteld. Deze commissie heeft tot taak te adviseren over de te nemen besluiten op haar door de directeur IBKI voorgelegde bezwaarschriften, gericht tegen besluiten van IBKI op grond van de Wet rijonderricht motorrijtuigen.

Het aantal bij IBKI ingediende klachten, de afwikkeling hiervan door IBKI en ook de afwikkeling van de bij de commissie van advies ingediende bezwaarschriften, wordt door IenM meegewogen bij de periodieke beoordeling van de uitvoering van de publieke taken van de ZBO.

Ad 2: 15 Reacties.

De verlenging van de termijn van zeven dagen naar acht weken om het herintreders traject te volgen, wordt door slechts enkelen als een verbetering gezien. De meerderheid is van mening dat deze termijn nog steeds te kort is om bij te scholen. Er wordt getwijfeld aan de capaciteit van de opleidingsinstituten, omdat verondersteld wordt dat deze niet binnen 8 weken aan de vraag voor het herintreders traject kunnen voldoen.

Toelichting IenM

Het verlengen van de termijn is primair bedoeld om vervanging van de rijinstructeur te regelen, zodat de consument wordt beschermd en de ingeplande rijlessen kan volgen. Hiernaast heeft IBKI aangegeven, dat hij de examinering van het herintreders traject wel in 8 weken kan inplannen. De opleiding zelf is aan de vrije markt.

Ad 3: Geen opmerkingen.

Ad 4: Geen opmerkingen.

Ad 5: 10 Reacties.

Het voorstel om PTN-ers uit te zonderen van de werkingssfeer van de WRM wordt door het overgrote deel van de individuele respondenten kritisch bekeken. Het voorstel wordt gezien als een slechte ontwikkeling, omdat het de verkeersveiligheid niet ten goede zou komen. Als reden daarvoor wordt gegeven dat de PTN-trainers niet voldoende onderlegd zijn als docent verkeerseducatie en veel minder bekwaam zijn dan de WRM-instructeurs. Voorts achten deze respondenten dit onderdeel in strijd met het gelijkheidsbeginsel omdat de basiskwalificatie en nascholingsplicht van PTN-instructeurs niet in verhouding staan tot die van WRM-instructeurs. Een ander bezwaar is dat in de regeling niet is opgenomen dat de praktijktrainer met een

PTN-certificaat alleen maar aan collega's praktijktraining mag geven. Ten slotte zou de kandidaat PTN-er niet door het CBR, maar door het IBKI beoordeeld moeten worden.

Bij de brancheorganisaties zijn de meningen verdeeld. 4 Brancheorganisaties vinden dat deze maatregel een precedent schept, en dat dit niet de doelstelling van de wet ondersteunt. 2 Brancheorganisaties daarentegen zijn van mening dat een wettelijke basis voor de PTN goed is voor de veiligheid op de weg en voor besparing op het brandstofverbruik.

Toelichting IenM

IenM is het niet eens met de stelling dat het voorstel de verkeersveiligheid niet ten goede zou komen en in strijd zou zijn met het gelijkheidsbeginsel.

Iemand met een WRM-certificaat heeft inderdaad een zwaarder traject doorlopen dan een PTN-er. De WRM-gecertificeerde mag echter ook rijondericht geven aan mensen die een C of D rijbewijs willen halen.

PTN-trainers zijn ervaren chauffeurs die op basis van een audit van hun rijvaardigheid en een audit van een lessituatie moeten aantonen dat ze voldoende bekwaam zijn om training te geven. Bovendien worden zij verplicht om een cursus 'coaching en feedback geven' te volgen. Dit wordt uit oogpunt van verkeersveiligheid voldoende geacht in relatie tot hun taak, namelijk het geven van praktijktraining.

Het is juridisch niet mogelijk om de uitzondering voor mensen die praktijktraining geven in het kader van de nascholing voor vakbekwaamheid van beroepschauffeurs te beperken tot training aan collega's. Indien een persoon voldoet aan de eisen die in de Regeling Vakbekwaamheid worden gesteld en individueel gecertificeerd is kan hij of zij via een gecertificeerd opleidingsinstituut de training geven.

Wat betreft de beoordeling door IBKI: Er is bij de implementatie van de richtlijn Vakbekwaamheid voor gekozen om de uitvoering van de regels voor nascholing van beroepschauffeurs (code 95) bij CBR/CCV neer te leggen. CBR/CCV certificeert onderwijsinstellingen die nascholingscursussen geven en stelt de eisen op waaraan docenten moeten voldoen. Daarom ligt het in de rede CBR/CCV ook te belasten met de beoordeling van kandidaat praktijktrainers.

Ad 6: 2 Reacties.

Eén respondent reageert op het voorstel met de mening dat het aangetekend retour zenden van een ongeldige pas geldverspilling is, omdat hiermee de mogelijkheid tot fraude niet wordt weggenomen. Bij de tweede respondent rijst de vraag of het terugsturen van een geldige WRM bij een tijdelijke rijontzegging wel of niet verplicht is.

Toelichting IenM

IenM heeft de verplichting om de in de tijd verlopen passen aangetekend terug te sturen heroverwogen. Bij nader inzien is dit niet proportioneel, noch voor certificaathouders noch voor opsporingsambtenaren en toezichthoudende ambtenaren. Hierdoor worden hoge kosten aan alle rijinstructeurs en ook de overheid opgelegd, terwijl er vermoedelijk een beperkt aantal rijinstructeurs is die pasfraude begaat. Hoewel er een symbolische waarde aan kan worden toegekend, draagt het niet wezenlijk bij aan het tegengaan van fraude en zal dit niet worden opgenomen in de definitieve wetgeving.

In de wetswijziging zal expliciet worden opgenomen, dat opsporingsambtenaren en toezichthoudende ambtenaren verplicht worden om WRM-certificaten in te nemen die hun geldigheid hebben verloren, hetzij als gevolg van een ongeldigverklaring dan wel als gevolg van het verlopen van de geldigheidstermijn (automatisch na 5 jaar). Daarmee kan de ILT en de politie effectief invulling geven aan haar handhavende taak en worden dergelijke certificaten uit de roulatie genomen.

In de wet wordt expliciet opgenomen, dat vervallen van het rijbewijs automatisch ook vervallen WRM-bevoegdheid betekent. Dit betekent dan ook, dat bij een tijdelijke rijontzegging geen les mag worden gegeven en de WRM-bevoegdheid terug gestuurd moet worden. De WRM-bevoegdheid herleeft niet bij teruggave van het rijbewijs. De betrokkene zal dan een herintredetraject moeten

volgen. Hoe we dit praktisch regelen moet nog worden bekeken.

Ad 7: Geen opmerkingen.

Toelichting IenM

N.a.v. advies van het Ministerie van Veiligheid en Justitie en de Nationale Politie zal hoofdstuk V – Maatregelen vakbekwaamheid, blijven behouden. Met het oog op een betere handhaving van rijinstructeurs en een verbetering van de kwaliteit van de rijnschoolbranche heeft het instituut dit punt voorgelegd aan de Centrale Examen Commissie WRM, waarin de brancheorganisaties uit de rijnschoolbranche zitting hebben. Zij zijn met het behouden van hoofdstuk V eens en pleiten samen met het instituut om aanscherping. Ook de Nationale Politie kan zich in de aanscherpingen vinden:

- De rijinstructeur draagt zelf de kosten van het onderzoek in plaats van dat deze ten laste komen van alle overige rijinstructeurs, tenzij het gebrek aan vakbekwaamheid niet is aangetoond.
- Het onderscheid tussen onderzoek en toets vervalt; er kan alleen een onderzoek worden opgelegd.
- De ongeldigverklaring gaat in op de dag van het besluit van IBKI in plaats van na zeven dagen.
- De lesbevoegdheid vervalt totdat het herintrederstraject succesvol is doorlopen.

Overige reacties

Eigen kinderen/ huisgenoten geen wrm-verplichting

Eén respondent vraagt zich af waarom er in art.7 expliciet gesteld wordt dat voor het geven van rijonderricht voorwaarden zijn gesteld aan personen die bedrijfsmatig dan wel beroepsmatig rijonderricht geven. Dit zou naar zijn mening inhouden dat iemand die dit in een privé-situatie zou doen (aan eigen kinderen/huisgenoten) niet aan de verplichtingen van de WRM zou hoeven voldoen.

Toelichting IenM

Dit is een omissie in de wet en maakt onderdeel uit van de Reparatiewet IenM 2014 en loopt niet mee in deze wetwijziging. De verwachte inwerkingtreding van de Reparatiewet is medio 2015.

Uitzondering in artikel 8 voor militaire instructeurs en politie-instructeurs

In artikel 8 is een uitzondering gemaakt voor militaire instructeurs en politie-instructeurs (bij B-rijbewijzen) als zij tijdens dienstverband lesgeven. Eén respondent vraagt zich af of militaire en politie instructeurs buiten dienstverband dezelfde verplichtingen (inclusief applicatietraject) hebben als de andere instructeurs.

Toelichting IenM

De verplichting om een WRM-bevoegdheid te hebben geldt op grond van artikel 8 van de WRM 1993 niet voor militaire rijinstructeurs die beschikken over het Diploma militair rijinstructeur. Dit geldt natuurlijk alleen voor zover ze militaire rijinstructie geven. Als ze les willen geven op de civiele markt, vallen ze onder dezelfde verplichtingen als 'gewone' rijinstructeurs. Een militaire rijinstructeur kan op grond van 9, eerste lid, onderdeel e, van de WRM 1993 binnen 6 maanden na afgifte van zijn Diploma militair rijinstructeur voor dezelfde categorie bij IBKI zijn WRM-bevoegdheid aanvragen. Wanneer een WRM-certificaat is afgegeven, heeft de houder dezelfde bijscholingsverplichtingen als andere WRM-instructeurs.

Tot slot zijn er 6 respondenten die aangeven niet te begrijpen waarom invoering van de regelgeving pas per 1 januari 2016 ingaat.

Toelichting IenM

Voor de voorgenomen aanpassingen van de regelgeving is wijziging van de WRM 1993 noodzakelijk. Een wetsvoorstel doorloopt een vaste procedure. Na vaststelling door de ministerraad wordt de Raad van State om advies gevraagd. Vervolgens wordt het wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. Na een schriftelijke commentaarronde volgt eventueel een mondelinge behandeling in een plenair debat. Na de Tweede Kamer-behandeling volgt nog de Eerste Kamer, die ook een schriftelijke en een mondelinge fase kent. Al met al duurt een wetgevingsprocedure normaal gesproken 18 tot 24 maanden.

Extra bevoegdheid betekent voldoen aan praktische bijscholingsverplichting

De consultatie heeft geleid tot een inhoudelijke aanpassing: een rijinstructeur die binnen de vijf jaar dat zijn certificaat geldig is voor het eerst een certificaat behaalt voor de categorie A, C, D of T heeft daarmee voldaan aan zijn verplichting tot het volgen van praktische bijscholing. Hiermee wordt de branche financieel tegemoet gekomen, zonder dat het ten koste gaat van de inhoud. Het praktijkgedeelte van een certificaat voor de motorrijtuigcategorieën A, B, C, D of T heeft voldoende overeenkomsten, dat het behalen daarvoor kan gelden als praktische bijscholing voor een ander certificaat.